

รูปแบบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่สอนของครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอก ของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Instructional Supervision Model Impacting Instruction of the Major Mismatch Primary School

Teachers of Small-Sized Schools Under Office of Basic Education Commission

เพ็ญรุ่ง คำจันทร์¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผัสสพพรรณ ธนอมพงษ์ชาติ² รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุตรุ่ง³

Penrung Khamchan¹, Asst. Prof. Dr.Phasphan Thanompongchart², Assoc. Prof. Dr.Jurairat Sudrung³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่สอนของครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอกของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากรคือ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 278 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.374 – 0.760 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.962 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า

การนิเทศแบบพึ่งตนเองส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่สอนในภาพรวมมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก และสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 8.5 ($p = .000$) รองลงมา คือ การนิเทศ โดยผู้บริหาร ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกและสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 2.2 ($p = .001$) และการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกและสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 1.4 ($p = .008$) ตามลำดับ ในขณะที่การนิเทศแบบคลินิกไม่สามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติหน้าที่สอน ในภาพรวมได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการนิเทศแบบพึ่งตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกและส่งผลมากที่สุดกับการปฏิบัติหน้าที่สอนทุกด้านอีกด้วย

ABSTRACT

This study aimed to explore the instructional supervision models that impact the teaching performance of primary school teachers who teach subjects outside their fields at small-sized primary schools under the Office of Basic Education Commission. The population was teachers of small-sized primary schools under the Office of Basic

คำสำคัญ: รูปแบบการนิเทศ, การปฏิบัติหน้าที่สอน, ครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอก, โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹Master of Education Program in Supervision and Curriculum Development, Chulalongkorn University

²อาจารย์ สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²Assistant Professor in Supervision and Curriculum Development, Chulalongkorn University

³อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³Associate Professor in Supervision and Curriculum Development, Chulalongkorn University

ผู้ติดต่อ Email: เพ็ญรุ่ง คำจันทร์, namtaanpen@gmail.com

รับเมื่อ 31 ตุลาคม 2563 แก้ไข 19 ธันวาคม 2563 ตอรับ 21 ธันวาคม 2563

Education Commission, and the sample size was 278 small-sized schools under the Primary Educational Service questionnaire was used as the research instrument. The discriminative power ranging between 0.374 – 0.760 and with the reliability of 0.962. The data were analyzed using the calculations of frequencies, percentages, means and standard deviations as well as multiple regression analysis.

The findings indicated that

Self-Directed Development had the highest influence on the overall teaching performance with a positive correlation and could significantly account for 8.5% of the variance in the overall performance ($p = .000$). The supervision model with the second highest influence was, Administrative Monitoring that a positive correlation and could significantly explain 2.2% of the variance ($p = .001$), follow by Cooperative Professional Development significantly explaining 1.4% of the variance ($p = .008$) with a positive correlation. Clinical Supervision however did not have a significantly influence on the overall teaching performance. It was also found that Self-Directed Development had the highest influence on all examined aspects of the teachers' teaching performance.

Keywords: Instructional Supervision Model, Teaching Performance, Major Mismatch Teacher, Small-sized Primary Schools.

ภูมิหลัง

ปัญหาการขาดแคลนครูเป็นอีกหนึ่งปัญหาที่เกี่ยวข้องกับครูและเป็นปัญหาของการศึกษาไทยตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน จากรายงานผลการศึกษาสถานภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558, หน้า 10) พบว่า มีการขาดแคลนครูในบางสาขาวิชา และครูส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่และในเขตเมือง ซึ่งปัญหาการขาดแคลนครูมีสาเหตุจากนโยบายเกี่ยยก่อนอายุ นโยบายคืนอัตรากำลัง ขาดการวางแผนอัตรากำลังที่ต้องการและการผลิตครูที่สอดคล้องกัน ทำให้การกระจายครูเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับเชษฐา ทองยิ่ง (2559, หน้า 2) กล่าวว่า การขาดแคลนครูเกิดจากการผลิตครูที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง นโยบายจำกัดอัตรากำลังคนภาครัฐประกอบกับอัตราครุเกษียณออกจากราชการของครูที่มีแนวโน้มมากขึ้น และส่งผลต่อจำนวนครู ในโรงเรียนอย่างแน่นอน นอกจากนี้ รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561, หน้า 152) ระบุว่า ปัญหาการขาดแคลนครูจะส่งผลให้คุณภาพการศึกษาลดลง เนื่องจากภาระงานอื่น ๆ ที่เพิ่มขึ้นจากงานสอน และการมอบหมายงานให้ครูสอนในวิชาที่ไม่ตรงกับสาขาที่ตนเองจบการศึกษา จากปัจจัยดังกล่าว ทำให้สถานศึกษาจำเป็นต้องแก้ปัญหาในสภาวะการขาดแคลนครูด้วยการมอบหมายภาระหน้าที่สอนในรายวิชาที่ขาดแคลนโดยที่ไม่ตรงกับวิชาเอกที่จบการศึกษาหรือมีประสบการณ์การสอน จากงานวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของครูระดับประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงวิชาเอก จังหวัดปทุมธานี ของสุพัตรา คำโพธิ์ (2560, หน้า ๙) พบว่า ครูผู้สอนขาดความชำนาญในการสอน ขาดสื่อและอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลนักเรียน ส่งผลต่อคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างหลากหลายวิธีการและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน ซึ่งแนวทางสำคัญที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหา ดังกล่าว คือ การนิเทศการสอน (วัชร เล่าเรียนดี, 2556, หน้า 2)

การนิเทศการสอนเป็นการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการสอนและกระบวนการเรียนรู้โดยอาศัยการช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริม และให้คำปรึกษาในด้านการพัฒนาหลักสูตร เทคนิควิธีการสอน สื่อและนวัตกรรม รวมไปถึงการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อ

ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น (วัชรวิภา เล่าเรียนดี, 2556, หน้า 8) ดังนั้น ครูผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่สอนโดยตรง จึงเป็นบุคคลสำคัญยิ่งที่ควรจะต้องได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และปรับปรุงกระบวนการสอนให้มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการจัดการเรียนการสอนและงานสนับสนุนอื่น เพื่อสร้างความเข้าใจ ร่วมมือ ร่วมใจ สร้างขวัญกำลังใจ และความมั่นใจในการปฏิบัติงานของครูด้วย (จุไรรัตน์ สุครุ่ง, 2559) การนิเทศการสอนที่จะประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง เช่น ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถความชำนาญ ประสบการณ์ตลอดจนทักษะกระบวนการในการประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับครู เนื่องจากผู้นิเทศจะต้องทำงานร่วมกับครู โดยการช่วยเหลือ สนับสนุนให้ความร่วมมือมากกว่าการสั่งการเพียงอย่างเดียว (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ และมารุต ทรรตนากรกุล, 2562) ซึ่งจะทำให้ครูเกิดความไว้วางใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศ ดังนั้น ในการดำเนินการนิเทศการสอนผู้นิเทศจำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากผู้รับการนิเทศการสอนเป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่ ให้ความต้องการและกระบวนการที่จะทำให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองแตกต่างไปจากการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปัญญา อัครพุทธพงศ์ (2557, หน้า ๙) ที่ศึกษาปัจจัยทางสถานภาพของครูที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการรูปแบบการนิเทศการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยด้านกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านอายุและด้านประสบการณ์สอนส่งผลกระทบต่อความต้องการรูปแบบการนิเทศการสอนโดยผู้บริหารมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ครูที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีอายุ และมีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีแนวโน้มต้องการการนิเทศการสอนรูปแบบนี้แตกต่างกัน จากงานวิจัยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า ประสบการณ์การสอนเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการนิเทศการสอน ดังที่ Glickman, Gordon และ Ross-Gordon (2018, p. 91) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ไว้ว่า ครูที่มีความรู้และประสบการณ์แตกต่างกัน อาจมีความต้องการการนิเทศในรูปแบบที่แตกต่างกัน ซึ่ง Glatthorn (1984, pp. 11 – 12) ได้เสนอรูปแบบ การนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ประกอบไปด้วยรูปแบบการนิเทศ 4 รูปแบบ คือ 1) การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) 2) การนิเทศแบบรวมพัฒนาวิชาชีพ (Cooperative Professional Development) 3) การนิเทศแบบพึ่งตนเอง (Self-Directed Development) และ 4) การนิเทศโดยผู้บริหาร (Administrative Monitoring)

จากปัญหาของครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอกและความสำคัญของการนิเทศการสอน ผู้วิจัยจึงสนใจ ที่จะศึกษารูปแบบการนิเทศที่ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติหน้าที่สอนของครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอก โดยทำการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานี้ เป็นพื้นที่ที่มีโรงเรียนขนาดเล็กมากที่สุดถึง 201 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ ในการวางแผนการนิเทศการสอนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอกให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อไปยังคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาตามลำดับ

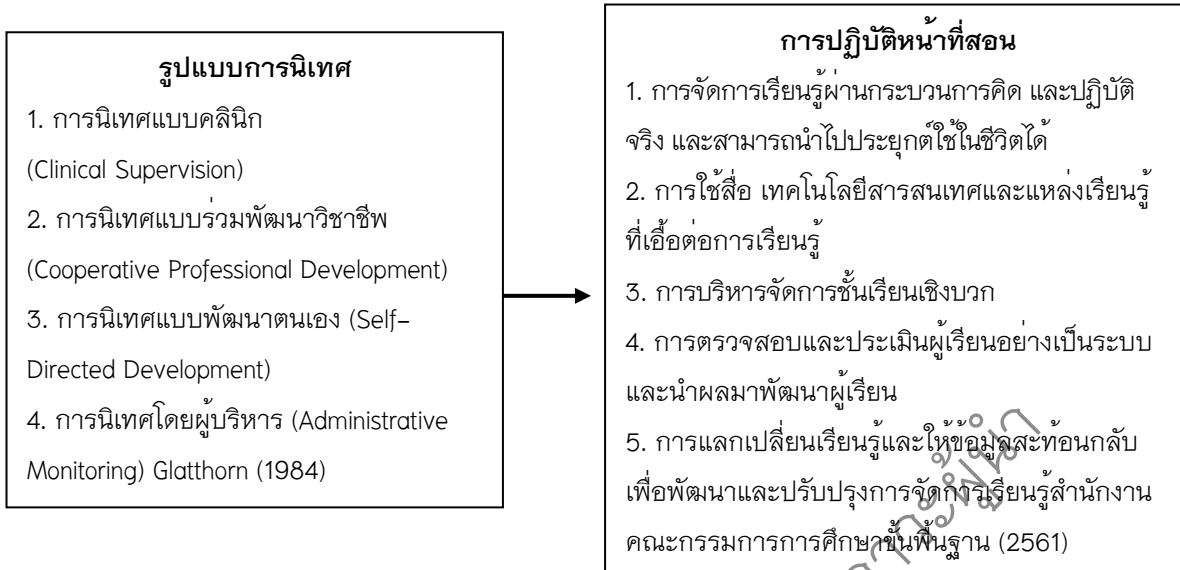
คำถามการวิจัย

รูปแบบการนิเทศใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติหน้าที่สอนของครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอก และแต่ละรูปแบบมีลักษณะการส่งผลเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษารูปแบบการนิเทศที่ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติหน้าที่สอนของครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอกของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษารูปแบบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่สอนของครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอกของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาเชิงสำรวจโดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวนครู 278 คน ผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยเลือกแบบเจาะจงได้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานี้ เป็นพื้นที่ที่มีโรงเรียนขนาดเล็กมากที่สุดถึง 201 โรงเรียน มีจำนวนครู 1,049 คน จากนั้นใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan นำมาเทียบบัญญัติไตรยางศ์เพื่อกำหนดสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศการสอนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่สอนของครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอก ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา วิชาเอกที่จบการศึกษา ประสบการณ์สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศการปฏิบัติหน้าที่สอนของครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอก ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติหน้าที่สอนของครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอก ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่สอนมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามฉบับร่างจากกรอบแนวคิดที่ได้ศึกษาจากเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำแบบสอบถามไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา เพื่อหาดัชนีความสอดคล้อง โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่า ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามในแต่ละข้อ มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 โดยมีค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ที่ 0.99

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างอื่น 30 คน พบว่า รูปแบบการนิเทศมีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.471 - 0.791 การปฏิบัติหน้าที่สอนมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.541 - 0.771 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.962

3. ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถามถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 ฉบับ โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน 220 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 79.14 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยวิธี Blockwise Selection

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม คำนวณค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Blockwise Selection ระหว่างรูปแบบการนิเทศกับการปฏิบัติหน้าที่สอนของครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอก ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาอิทธิพลเฉพาะของการนิเทศแต่ละรูปแบบเมื่อควบคุมอิทธิพลของการนิเทศรูปแบบอื่น จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การอธิบายที่เพิ่มขึ้น (ΔR^2) อิทธิพลของการนิเทศทั้งสี่รูปแบบร่วมกันจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การอธิบาย (R^2) และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณมาตรฐาน (β)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 65.5 ด้านประสบการณ์สอน พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอน 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 45.0 ด้านวิชาเอกที่จบการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาวิชาเอกหรือสาขาวิชาที่ตรงกับการสอนในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 65.0 ด้านประสบการณ์สอนที่ไม่ตรงวิชาเอก พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอนไม่ตรง

วิชาเอกในช่วง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.7 ด้านจำนวนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติหน้าที่สอนถึง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 65.00 และพบว่า ครูมีการปฏิบัติหน้าที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.8

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการนิเทศที่ใช้ในเทศการปฏิบัติหน้าที่สอนของครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอกในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การปฏิบัติการณ์เทศในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.94 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายรูปแบบ พบว่า รูปแบบการนิเทศแบบพึ่งตนเองใช้ในเทศการปฏิบัติหน้าที่สอนมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.05 อยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติหน้าที่สอนของครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอกในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.22 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการชั้นเรียนเชิงบวกมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.40 อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ระหว่างรูปแบบการนิเทศกับการปฏิบัติหน้าที่สอนของครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอก เมื่อพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่สอนในภาพรวม พบว่า การนิเทศแบบพึ่งตนเองเป็นตัวแปรทำนายที่มีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวก ($\beta = .438, p = .000$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติหน้าที่สอนในภาพรวมได้ร้อยละ 8.5 ($\Delta R^2 = .085, p = .000$) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่สอนแต่ละด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การนิเทศแบบพึ่งตนเองเป็นตัวแปรทำนายที่มีความสำคัญมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ($\beta = .428, p = .000$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติหน้าที่สอนด้านดังกล่าวได้ ร้อยละ 8.2 ($\Delta R^2 = .082, p = .000$) รองลงมา คือ การนิเทศโดยผู้บริหาร ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวก ($\beta = .253, p = .001$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติหน้าที่สอนด้านดังกล่าวได้ ร้อยละ 2.7 ($\Delta R^2 = .027, p = .001$)

ด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่า การนิเทศแบบพึ่งตนเองเป็นตัวแปรทำนายที่มีความสำคัญมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ($\beta = .301, p = .000$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติหน้าที่สอนด้านดังกล่าวได้ ร้อยละ 4.0 ($\Delta R^2 = .040, p = .000$) รองลงมา คือ การนิเทศโดยผู้บริหาร ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวก ($\beta = .277, p = .001$) สามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติหน้าที่สอนด้านดังกล่าวได้ ร้อยละ 3.2 ($\Delta R^2 = .032, p = .001$) และการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวก ($\beta = .160, p = .049$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติหน้าที่สอนด้านดังกล่าวได้ ร้อยละ 1.1 ($\Delta R^2 = .011, p = .049$)

ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก พบว่า การนิเทศแบบพึ่งตนเองเป็นตัวแปรทำนายที่มีความสำคัญมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ($\beta = .473, p = .000$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติหน้าที่สอนด้านดังกล่าวได้ ร้อยละ 10.0 ($\Delta R^2 = .100, p = .000$) รองลงมา คือ การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวก ($\beta = .186, p = .027$) สามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติหน้าที่สอนด้านดังกล่าวได้ ร้อยละ 1.4 ($\Delta R^2 = .014, p = .027$)

ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน พบว่า การนิเทศแบบพึ่งตนเองเป็นตัวแปรทำนายที่มีความสำคัญมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ($\beta = .375, p = .000$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติหน้าที่สอนด้านดังกล่าวได้ ร้อยละ 6.3 ($\Delta R^2 = .063, p = .000$) รองลงมา คือ

การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งความสัมพันธ์เชิงบวก ($\beta = .230, p = .005$) สามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติหน้าที่สอนด้านดังกล่าวได้ ร้อยละ 2.2 ($\Delta R^2 = .022, p = .005$)

ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พบว่าการนิเทศแบบพึ่งตนเองเป็นตัวแปรทำนายที่มีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวก ($\beta = .310, p = .000$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติหน้าที่สอนด้านดังกล่าวได้ ร้อยละ 4.3 ($\Delta R^2 = .043, p = .000$) รองลงมา คือ การนิเทศโดยผู้บริหาร ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวก ($\beta = .284, p = .001$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติหน้าที่สอนด้านดังกล่าวได้ ร้อยละ 3.4 ($\Delta R^2 = .034, p = .001$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยรูปแบบการนิเทศที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่สอนของครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอกของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

รูปแบบการนิเทศมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่สอน โดยพบว่า รูปแบบการนิเทศแบบพึ่งตนเองมีแนวโน้มที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่สอนทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านมากกว่าการนิเทศรูปแบบอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก จึงทำให้ครูไม่ครบชั้นเรียน ปฏิบัติหน้าที่สอนไม่ตรงกับสาขาวิชาเอกขาดความชำนาญเฉพาะด้าน ครูคนเดียวต้องสอนหลายระดับและหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่ครูจะปฏิบัติหน้าที่สอนถึง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุมิตร สุวรรณและคณะ (2558, หน้า 291) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโครงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือพหุภาคเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดนครปฐม พบว่า สภาพปัญหาที่สำคัญของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก คือ ครูมีจำนวนน้อย ไม่ครบชั้น จบไม่ตรงวิชาเอก ไม่ใช้คนในพื้นที่และมีภาระงานมาก ก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าวมากยิ่งขึ้น

จากปัญหาข้างต้นทำให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีข้อจำกัดในเรื่องของบุคลากร เนื่องจากไม่มีครูที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการสอนวิชานั้นๆ อย่างเพียงพอ และข้อจำกัดในเรื่องของเวลา เพราะครูต้องรับภาระด้านการสอนหลายชั้น หลายวิชา และมีจำนวนชั่วโมงในการสอนมาก ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างแน่นอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเดช โสมาบุตร (2560, หน้า 29) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่าด้านการจัดการเรียนรู้ พบปัญหาขาดการพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่ดี โรงเรียนไม่มีความพร้อมและขาดแคลน โดยเฉพาะกำลังครูที่ไม่ครบชั้น รวมทั้งขาดแคลนครูที่มีความถนัดเฉพาะด้านหรือวิชาเอกแนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวนิดา ประคัลภ์กุล (2557, หน้า ๙) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้ครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอก พบว่า แนวทางการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอก ระดับครูผู้สอน คือ ครูจะต้องมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง หาสื่อหรือกิจกรรมที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อการสอน โดยศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อต่าง ๆ หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในวิชาที่ไม่ตรงวิชาเอกของตนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ครูในโรงเรียนขนาดเล็กต้องปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่สอนด้วยตนเอง เนื่องจากไม่มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนในรายวิชานั้น ๆ ได้อย่างเพียงพอ

ตลอดจนไม่มีเวลาที่จะเข้าร่วมการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนกับผู้อื่น ดังนั้น การพึ่งตนเองจึงรูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมกับการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจอร์จ สตรีง (2559) ได้กล่าวถึงกรณีแบบพึ่งตนเองไว้ว่า เป็นกระบวนการนิเทศที่ครูทำงานเพียงคนเดียวอย่างอิสระในการวางแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเองและดำเนินการตามโครงการหรือแผนงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยอาศัยวิธีการ แหล่งทรัพยากร และวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับแนวคิดของ Beach และ Reinhart (2000, อ้างถึงใน Carrie Fritz และ Greg Miller, 2003, p. 15) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการนิเทศแบบพึ่งตนเองไว้ว่า การนิเทศแบบพึ่งตนเองช่วยให้ครูแต่ละคนทำงานได้อย่างอิสระในการเจริญเติบโตทางวิชาชีพและการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ครูสามารถพัฒนาและดำเนินการตามแผนที่วางไว้ และประเมินการสอนของตนเองโดยใช้การถ่ายวิดีโอทัศน์สื่อการสอน วารสาร หรือแฟ้มสะสมผลงาน เพื่อวิจารณ์ขั้นตอนการสอน การนิเทศแบบพึ่งตนเองเหมาะสำหรับครูที่ชอบทำงานเพียงลำพัง

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของถาวร เสงี่ยมและคณะ (2554, หน้า 108) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดราชบุรีและสมุทรสงคราม พบว่า สภาพและปัญหาในการพัฒนาตนเองของครูอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูมีภาระงานในโรงเรียนมากจนเกินไป การจัดการอบรมไม่ค่อยตรงกับความต้องการของครู ไม่น่าสนใจ และไม่แยกจัดตามพื้นฐานความรู้ ความสามารถของผู้เข้ารับการอบรม ผลการพัฒนาตนเองของครูไม่มีผลต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ไม่มีผลต่อการเลื่อนขั้นเงินเดือน และการตอบประกอบวิชาชีพครู ครูไม่อยากทิ้งเด็กไปอบรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขนาดเล็กจะมีผลกระทบมาก บางครั้งถึงต้องปิดโรงเรียนเพื่อไปอบรมขาดการติดตามและประเมินผลการอบรมและการขยายผลในความรู้ที่ได้รับจากการอบรม เมื่อจำแนกการปฏิบัติหน้าที่สอนเป็นรายด้าน พบว่า รูปแบบการนิเทศแบบพึ่งตนเองส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่สอนมากที่สุด 3 ด้าน ดังนี้

ด้านการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้การนิเทศแบบพึ่งตนเองส่งผลต่อด้านนี้ของครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี เนื่องจากเพิ่งเข้ามาปฏิบัติการสอนใหม่ ยังคงมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ประกอบกับในปัจจุบันมีความก้าวหน้าของเทคโนโลยี จึงทำให้ครูเหล่านี้ศึกษาเทคนิควิธีการต่าง ๆ การทำวิจัยในชั้นเรียน สร้างสื่อ นวัตกรรม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ด้วยตนเองได้ง่าย โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยผู้นิเทศที่มีความเชี่ยวชาญ นอกจากนี้ ครูเองจรรยาว่าการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาไม่ใช่เรื่องยาก เนื่องจากมีเนื้อหาที่ค่อนข้างเข้าใจง่ายสำหรับครู และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง เป็นวิธีการสอนที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ทำให้ครูเห็นผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทีศนา แซมมณี (2561, หน้า 131) ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ และการจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการคิดไว้ว่า เป็นการดำเนินการ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยผู้สอนใช้รูปแบบ วิธีการ และเทคนิค การสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ สังเกต ทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น เกิดความคิดที่ขยายต่อเนื่องจากความคิดเดิม และนำมาสร้างความคิดรวบยอด ตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ต่อไป

ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก อาจเป็นเพราะครูสามารถค้นหาเทคนิควิธีการจัดชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ด้วยตนเอง เช่น วิธีการสร้างสื่อในการจัดตกแต่งห้องเรียน การจัดมุมเสริมความรู้ และการจัดมุมแสดงผลงานนักเรียนให้มีความน่าสนใจ นอกจากนี้ครูอาจบูรณาการกิจกรรมในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการช่วยเหลือเกื้อกูล แบ่งปันซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีความสุขในการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ

อำเภอวิทย์ จุ่มพิวัฒน์ (2560, หน้า 319) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการชั้นเรียนของครูประถมศึกษาในทศวรรษหน้าพบว่า กลยุทธ์การจัดการชั้นเรียนของครูประถมศึกษาในทศวรรษหน้าที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ ได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดสิ่งแวดล้อมทางจิตภาพเพื่อเสริมแรงนักเรียน การเสริมสร้างภาวะผู้นำแก่ครู การดำเนินการตามกระบวนการเพื่อจัดการชั้นเรียนบรรลุเป้าหมายและการตอบสนองนโยบายการจัดการชั้นเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าการจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ทั้งด้านกายภาพและด้านจิตวิทยา จึงเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยส่งเสริม การเรียนรู้ โดยครูควรจัดบรรยากาศทั้ง 2 ด้านให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีพฤติกรรมที่ดี ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ด้านการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียนการนิเทศแบบพึ่งตนเองส่งผลต่อด้านนี้มากที่สุด อาจเป็นเพราะครูสามารถสืบค้นวิธีการประเมินผู้เรียนที่หลากหลายได้ด้วยตนเอง ตลอดจนได้ออกแบบวิธีการประเมินผลผู้เรียน และสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยไม่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษปกรณ์ สาคร (2557, หน้า 29) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ สำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าครูโรงเรียนขนาดเล็กมีความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีการพัฒนาสมรรถนะตามกระบวนการจัดการวัดความรู้ ด้านความรู้และทักษะอยู่ในระดับมาก และมีการสนับสนุนอยู่ในระดับมาก และผลการใช้รูปแบบ พบว่าครูโรงเรียนขนาดเล็กมีสมรรถนะ ด้านความรู้อยู่ในระดับดีมาก สำหรับด้านทักษะและเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการศึกษา อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการจัดอบรม สัมมนา เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนิเทศการสอนแบบพึ่งตนเอง เช่น การจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (Individual Plan) เนื่องจากกรนิเทศรูปแบบดังกล่าวส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่สอนของครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอกมากที่สุด

1.2 สถานศึกษาควรมีการจัดการนิเทศการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้มีการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

ควรมีการขยายขอบเขตการวิจัยไปยังกลุ่มครูที่สอนไม่ตรงวิชาเอกในสังกัดอื่น ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กฤษปกรณ์ สาคร. (2557). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ สำหรับครูโรงเรียนขนาดเล็ก. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 9(26), 29-42.

จูไรรัตน์ สุตรุ่ง. (2559). *การนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเซอร์วิส.

เชษฐา ทองยิ่ง. (2559). *ปัญหาครู : ปัญหาที่รอการปฏิรูป*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

- ถาวร เล็งเอียด และคณะ. (2554). สภาพ ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดราชบุรีและสมุทรสงคราม. *วารสารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 34(3-4), 108-116.
- ทีศนา แชมมณี. (2561). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 22. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา อัครพุทธพงศ์. (2557). *ปัจจัยทางสถานภาพของครูที่ส่งผลต่อความต้องการรูปแบบการนิเทศการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วนิดา ประคัลภ์กุล. (2558). *แนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้ครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอก*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ และมารุต ทรรตนากรกุล. (2562). *หลักการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)
- วิรัช เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ : ทฤษฎี กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 12. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2562). *ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัด สพป.ร้อยเอ็ด เขต 2 [ออนไลน์]*. แหล่งที่มา : https://data.boppobec.info/emis/school.php?Area_CODE=4502 [8 เมษายน 2562]
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *รายงานผลการศึกษาค่าการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2561). *รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุภัตรา คำโพธิ์. (2560). *การศึกษาคำสั่งการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของครูระดับประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงวิชาเอก จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตร สุวรรณ และคณะ. (2560). *การสร้างเครือข่ายความร่วมมือพหุภาคีเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดนครปฐม*. *วารสารครุศาสตร์*, 45(1), 282-298.
- สุรเดช โสมาบุตร. (2560). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 36(6), 28-41.
- อำไพวิทย์ จุงพิวัฒน์. (2560). *กลยุทธ์การจัดการชั้นเรียนของครูประถมศึกษาในทศวรรษหน้า*. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*, 14(1), 319-349.
- Carrie Fritz and Greg Miller. (2003). Supervisory Options for Instructional Leaders in Education. *Journal of Leadership Education*, 2(2), 13-27.
- Glatthorn, A. A. (1984). *Differentiate supervision*. Washington D.C.: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Glickman, C. D., Gordon, S. P., & Ross – Gordon, J. M. (2018). *Supervision and Instructional Leadership*. 10th ed. New York: Pearson.